

KIRÁLYKISASSZONY ÁLRUHÁBAN

Vót egyszer egy király, vót neki egy leánya, felesége. Közbe(n) a felesége meghalt, és annyira készttette a lányát, hogy menjen hozzá feleségül.

Azt mondja a leánya neki:

— Hát nízze, apám, én azt nem tehetem. Ha én lányod vagyok, én hozzád menjek feleségül?

— De hogyha nem talá(l)sz hasonló nőt, mint te meg az anyád vót, akkor muszáj!

— Ha épp annyira van, én megteszem. De a kívánságot elébb teljesíteni kell.

— Hát jó(l) van.

— Akkor, apám, csiná(l)tass nekem először lángszinű selyemruhát.

Megcsiná(l)tatja az apja.

— Most pedig csiná(l)tass égszinű selyemruhát.

Azt is megcsiná(l)tatta.

— Most pedig csiná(l)tass egy tejszinű selyemruhát!

Ez is megvót:

— Na, hát ez most mind megvan, lányom. Most gyere, menjünk az esküvőre!

— Nem mehetünk még! Mer(t) még mindig nincs a kívánságom, amit én még akarok.

— Hát mit akarsz még?

— Most nekem csiná(l)tasson mindenféle állatbőrbű(l) bundát.

— Azt is megcsiná(l)tatom, de akkor muszáj, legyé(l) a feleségem!

Megcsiná(l)tatta az apja.

— Na lányom, ez is megvan.

— Még mindég nem lehetek a feleséged. Még csiná(l)-tass o(ly)an ládát nekem, amelyikbe beléülök, és azt mondom neki: hipp-hopp, ládám, ott legyek, ahol én akarok.

Megcsiná(l)tatta azt is az apja.

— Na, most megvan lányom, minden. Most leszel?

— Most leszek. De elébb ki akarom próbá(l)ni a ládát, hogy jó-e?

Összepakó(l)ta a lány a ruháit, mindenét és beléű(l)t a ládába. Azt mondja a ládának:

— Na, ládikám, hipp-hopp, ott legyek, ahol én akarok!

Hát egy királyfinak az udvarába(n) termett. De abba(n) a rongyos, csunya ruhába(n), bundába(n) bemegy, keres szolgálatot.

Azt mondja a szakácsnő:

— Hogy vegyünk téged föl, ilyen csunya ruhába(n)?

Leníz a királynő az ablakon, ott vitatkoznak.

— Csak vegye föl! Jó lesz tyúkos-ólakhol, tyúkos-ólakat pucó(l)ni, baromfit etetni.

Hát aztán föl is vette cselédlánnak. Ottan takarítgat, eteti a baromfiakat, söpri az udvart, mindenfélét, és nagyon szépen danol ottan. A király ezt többször hallgati, hogy milyen szépen, ez a csunya lány. Azt mondja:

— Szép a lány, csak csunya ruhája, s milyen szépen tud énekelni. Miféle származás lehet? Én nem is kérdeztem. De hát nem is ereszkedek le szóba vele, ilyennel. Nem illik hozzám, a rangomhoz.

Na, aztán teltek a napok, hetek, hónapok. A király csiná(l)tatott egy zárt körű bálát, ugy-e csak grófokat, bárókat, hercegeket, mágnásokat, lett hivatalosak erre a bálhelyiségre.

Na azt áll a bál. Azt mondja a lány a szakácsnőnek:

— Engedj el, nénikém, hogy juthassak közel! Én meg akarnám nézni, hogy hogy néz ki egy királyi bál. Még nem

is hallottam sohase, csak úgy távolrú(l) szeretném ezt én meglátni.

— Hát, világér(t) se! Hogy gondú(l)sz ilyet? A király téged észrevesz, hát csuda lesz. Engem is kiköttet, meg téged is!

— Ne féljen semmit, engem nem lát meg a király!

Hát annyira, amennyire, hogy jószívű vót a néni, hát elengedte. De azt mondja:

— Ne menj közel! Csak távolrú(l) nézd!

Hát a lány, az ki is ment, fölkészű(l)t a lángszinű selyemruhába, és bemegey a bálba. Nem vót hivatalos. Körű(l)veték. Meglátta a király is: gyönyörű szép nő. Mindjárt a zenészeknek, húzat egy keringőt, fölkeri a lányt táncó(l)ni.

Hát táncó(l)nak ottan, beszé(l)getnek, minden, s eláll a zene, kicsit sétá(l)nak. De vesz a király neki csokoládét, cukrot, narancsot, mindenfélét. Eteti-itati ott mindennel.

Megint ujbu(l) elkezdenek táncó(l)ni, megin(t) táncó(l)nak tovább. De senkivel a király, csak evvel a lánnyal most táncol. Ismeretlen, nem tudja, nem is kérdezi, hogy kicsoda. Nem mutatkoztak be egyike a másiknak.

— Hát most akárki, ezt most figyeli. Nagyon megtetszett neki a lány.

Na, aztá(n) amint táncó(l)nak tovább, sokáig húzták a zenészek, kimelegedtek. S amint a király előveszi a zsebkendőjét, hogy megtűrű(l)kőzik, közbe(n) kiesik a kezibű(l) s leejti. A lány mindjárt lehajul érte és fölveszi.

— Tessék!

— Pardon, bocsánat — azt mondja —, nem is kérdeztem, hogy hová valósi?

— Én kendővári vagyok, felséges királyom, tetszik tudni.

— De micsoda?

— Ne kérdezze! Én kendővári vagyok.

— Hát hol lehet az? Még nem is hallottam errű(l) a városrű(l), hogy Kendővár.

Na aztán, közbe(n) a királynak is, ugye, hát, hát valaho-

va e(l) köllött menni; ugye hát, hát társaságba, tudom is én. Ez alatt az idő alatt a lány kiszökött. Mire keresi a király, nincs.

Jaj úneki! Hova lett ez a lány? Most meg akarta tudni pontosan, hogy hol van ez a Kendővár. Hát eltűnt.

Na, mindegy. Bál vót ott a királyná(l), de nem vót neki kedve tovább táncó(l)ni, nem is mulatott tovább. Otthagyta a társaságot, és elment lefeküdni.

Na, azt a többiek is, azt látták, hogy a király nincs, ugye, szétszéledtek. És a királynak, azt mondják, rossz kedve van, nem tudják, hogy mi a baja nekije. Mióta ez a lány elment, azóta semmi kedve nincs.

De azt így teltek a napok, bánkódott a király, szomorú vót. Azt mondja: hát most mér(t) is nem tudta ű azt a lányt megfogni, hogy hát ki lehetett az, vagy micsoda? Ez épp úneki jó lett vóna feleségnek. Csak annyit tud róla, hogy kendővári. De még azt is kell tudni, hogy hol is van az a Kendővár?

Na, mit csináljon? Hamarosan, rá egy hétre megin(t) csináltatott egy zárt körű bált. Talán majd eljön az a leány megin?

Há(t) megin(t) meg összehívta a vendégeket, akik vótak is elébb. A lány megin(t) könyörög a szakácsnének:

— Nénikém! Engedjen megin(t) el engemet, maj(d) megin hozok én magának sok mindent!

— Hát ki vette teneked a mú(l)tkor is ezt a sok csokoládét, narancsot, fűgét?

— Ne kérdezze, hogy ki vette, csak hoztam.

— Ebbű(l) baj lesz! Én nem merlek elengedni tégedet többet oda, hogy köze(l)rű(l) is nézd.

— Engedjen egész nyugodtan engem! A király nem tud, mer(t) nem tudja, hogy én ott vótam.

Hát el is engedte megin(t). Akkor meg rávette az égszinű selyemruháját. Megint beállit a bálba.

Mikor meglátta a király:

— Na, ez az a lány, aki a mú(l)tkor vót. De másik ruhája, még szebb, mint akkor vót, ebbe föl van öltözve.

Mindjárt mondja a zenészeknek:

— Húzzátok!

Megint fölkererte táncú(l)ni. Táncó(l)nak. De szorosan vele, hogy most el nem akarja szalasztani ezt a lánt, hogy meg akarja tudni pontosan, hogy hová valósi, hogy kicsoda? Melyik királyé-e? Királycsaládbú(l) való-e, vagy hát szegén családbú(l) való-e? De szépen föl van öltözvel, és hivatlanú(l) betolakodik ide bálba. De hát nem akarta sértegetni, hogy majd lassan megtudja ú eztet.

Na, aztán táncú(l)nak tovább megint. Közbe(n) amint a király megint kiveszi a zsebkendőjét, hogy akar türű(l)-közni, valahogyan leejtette a lovaglópa(l)cáját.

A leány mindjárt lehajul érte s átadja:

— Tessék, felséges király.

— Ja, pardon, bocsánat. Nem is kérdeztem a kisasszont, hogy hova valósi?

— Tetszik tudni, én pálcavári vagyok.

Hát ez nem az a lány, aki a mú(l)tkor vót! Mindegy, ez még szebb!

Na aztán, na most vigyázzon, hogy el ne szökjön!

Megint a királynak valahová el kellett menni, elhívták. A lány kihasználta az alkalmat, elszökött.

Megint keresi a lánt, hova lett? Eltűnt.

Mit csináljon? Még jobban bántotta űtet:

— Most megint itt vót egy még szebb lány, mint a mú(l)tkor, és megint elszalasztottam!

Kedvetlen vót, megint elment be és lefeküdt. A vendégek is szétszéledtek.

Bánkódik a király másnap, mikor fölkel. Ez így ment megint naprú(l) napra. Megint egy hét, kettő.

Eh, csináltat még egy bálát! Talá(n) majd eljön az a lány? Ha nem, akkor másképp csinál.

Na, aztá(n) el is gyűtt a bál, összehívta megint a vendégeket, akik vótak akkor is, elébb. Táncó(l)nak, mulatnak.

Megint könyörög a lány ennek a szakácsnénak:

— Nénikém! Eresszen el, én lemenjek a bálba! Csak távú(l)rú(l). Nem megyek be, csak távú(l)rú(l) nézem megint.

— Nem merlek, mer(t) háthogy a király észrevesz tégedet, és baj lesz belőle!

— Ne fé(l)jen, engem nem lát meg senki a jó Istenen kívü(l) más! Senki!

Hát elengedte újbú(l). Az meg rávette a tejszinű selyemruhát. Megint beállít a bálba. Mikor meglátta a király:

— Na, ez még szebb lány, mint az, aki akkor vót. Az-e az, vagy nem az-e, nem tudom, de nagyon szép!

Megint fölkeri táncú(l)ni. Megint táncó(l)nak, minden.

Na, aztán kiadta a parancsot, hogy minden küszöböt enyvezzenek le, de senki ki ne próbáljon menni rajta az ű tudta né(l)kű(l)! Na, aztá(n) le is enyveztek. Ugy-e, a palotába(n) széles küszöbök vannak, okvetlen rá kell lépni. Hát aztá(n) könnyen hagyta a lányt. Most má(r) nem szökhet el, mer(t) odaragad a cipője, és ott kell neki maradni, nem tudja, a cipőt nem hagyja ott. Maj(d) megtudja, hogy kicsoda ez most! Megfogja.

Na, azt megint táncó(l)nak. Közbe meg előveszi a cigarettatárcáját, kinyitja. Kiesik a szivar belüle.

Lehajul a lány mindjárt a szivarér(t), fölveszi:

— Tessék, fölséges királyom.

— Ja, bocsnat. Még nem is kérdeztem, kisasszon hová valósi?

— Én szivarvári vagyok.

— Ez megint nem az a lán! Előbb kendővári, pálcavári, ez má(r) meg szivarvári. Hát ilyen városokat én nem is hallottam még, hogy hová valósiak. — De nem tudja.

Na, aztán amint beszé(l)getnek tovább, táncú(l)nak, megint a király elment valahová fé(l)re, és a lány meglógott.

Mikor rálép a küszöbre, cipője ott maradt. Ű próbá(l)ni, nem bírja. Mindegy most má(r), szokni kell, mer(t) ha megfogja a király, akkor baj lesz! Ott hagyta a cipőjét és mindenféle.

Na, aztán hazamegy. A király irtó bánatos vót. Kereste aztán, a cipőt vitte, akik ott vótak lányok, meg hát ű gondu(l)ta is, akik, ugy-e, nem is vótak ott, próbá(l)ták a lábikra. Vót, akié jó vót, de hát párja nem vót. Hát hol a párja? Ugy-e, hát nincs sehol. Hát nem ez vót.

Hát nem talá(l)ta meg, kié a cipő, egyáltalán. Hiába, az egész országba(n) köröztette, de nem vót meg.

Beteg lett a király utána nagyon. Az orvosok keze(l)ték. Azt mondják az orvosok a szakácsnénak:

— Nem tudják, ez irtó bánatos, a király. Ez így meggy sokáig, ennek talán szíve is megreped bánatába!

Hát mi ennek az oka? Űk nem tudják.

— De még nem is szabad neki nehéz ételt főzni, csak kávé, kis rántott levest regge(l)re, azt is egy-két tojással, meg teát. Húst egyá(l)talán nem szabad neki adni, mer(t) nagyon hat az egészségire.

Hát aztá(n) az a szakácsnő minden, mit az orvosok rendeltek, azt készített. Egyszer azt mondja a lány:

— Idehallgasson, nénikém! Engedje meg . . .

Ja, közbe(n) a király adott neki egy gyűrűt. Legutó(l)jára, mikor ott vót, odaadta. Azt mondja: most nem szokik el a lány, nem viszi el. Kapott egy gyűrűt, és benne vót a királyi monogram. Remé(l)te a király, hogy mostan nem szokik meg a lány: a gyűrűmet nem meri elvinni!

Akkor is megszökött.

Na, azt közbe mondom, beteg lett, az orvosok ápó(l)ták, és rendelték neki ezt a diétás ételt.

Azt mondja egyszer a lány a szakácsnénak:

— Nénikém, engedje meg, hogy én csináljam meg a királynak a reggelijét! Meg fogja látni, hogy rögtön meggyógyul!

— Jaj, Isten örözz! Hogy te csináld a reggelijét! Ha valamit talál, úgylis nagyon finnyás. Valamit talál a reggelijébe(n), mind a kettőnket azonnal lefejeltet!

— Egísz nyugodtan. Meg fogja látni, nénikém, hogy a király meg fog gyógyú(l)ni. Én meg fogom csiná(l)ni a reggelijét.

Hát annyira rászedte a szakácsnét, hogy becsavarta abrosszal, törülközővel a karját, ruháit, minden. De mindig csak abba(n) a csunya ruhába(n) járt, hogy véletlen valamilyen szőr bele ne essen, mer(t) akkor jaj lesz nekik!

Közbe(n) mind szelte a zsömlyeszeleteket, a rántott leves alá. Alátette a szelés alá a gyürüt.

Bevitte a szakácsné a királynak a reggelijét:

— Tessék, felséges királyom, reggelizzen, mer(t) ha nem eszik, el fog pusztú(l)ni!

— Ne törődjön énvelem! Majd én eszek, amikor én akarok.

Hát má(r) pár napja nem evett, éhes vót, hát egy-két kanállal(l) megeszik mégis belüle. Amint aprítsa össze a leszeletű(l)t zsömlyéket a levesbe, valami megkoccan, a kanalát megérinti.

— Ugyan mi lehet ez? Hát valamit beleejtett az ételembe!

Kezdett dühös lenni a király. Kikeresi azt a tányér fenekirű(l). Hát kit talál benne, mint a saját gyürűjt, amit a lánának odadott, benne a királyi monogrammal! Mindjárt csönget a szakácsnénak.

— Jaj, Istenem, most végünk lesz, mer(t) valamit talál(l)t a király benne!

— Ne fé(l)jen, nénikém, semmit! Egísz nyugodtan, meg fogja látni, a királynak, hogy semmi baja nem lesz, mire maga bemegegy.

Úgy is vót. A király kint vót az ágybú(l), és követeli, hogy:

— Ki csiná(l)ta ezt a reggelit? Mondja meg őszintén!

— Jaj, felséges királyom, az a csunya lány rászedett, hogy engedjem, hogy ű csinálja felségednek a reggelit, hogy azonnal meg fog gyógyú(l)ni!

— Hát meg is gyógyú(l)tam, nincs semmi bajom. Hanem mondja meg neki, hogy menjen szépen és fürödjön meg, ott, a fürdőszobába(n), és süssön kenyeret! A kemencébe(n).

Na aztán, ki! Lement a szakácsné, mondja a lánnak:

— Tudod mit, lányom? Mi a parancs? Azt parancsó(l)ta a király, azonnal menj a fürdőszobába, fürödj meg, és vedd rád a ruhádat, amelyikbe(n) először vótá bálba(n), és süs-sél kenyeret.

Na, aztán hát a lány el is ment, megfürdött. Nem azt a ruhát vette magára, amelyikbe(n) legelőször vót a bálba(n), hanem amelyikbe(n) legutó(l)jára. Elkezdte a lisztet szitá(l)ni, rávette a tejszínű selyemruhát. Szitáli, csináli a kovászt. Az ajtót bezárta. A kirá(ly) meg lesi a kú(ly)cs-lukon. Úgyhogy a kú(ly)csot kivette a lány, hogy azon beláthasson. De az ablakokat ő befüggönyözte, ott nem látott be senki.

Amikor aztá(n) megcsiná(l)ta a kovászt, most kell dagasztani a kenyeret, akkor rávette az égszínű selyemruhát.

Na, akkor kiszaggatta a kenyeret, belerakta a szakasztóbe, s maj(d) rakja be a kemencébe. Befűtött, akkor meg rávette a lángszínű selyemruháját.

Mikor fűt, befűtött, most rakja be a kenyereket, akkor kinyitja az ajtót, de a király mindvégig leste. Kinyitja az ajtót, és amint rakta be a kenyereket a kemencébe, király belopózkodott, és elkapta hátú(l)rú(l). Megölelte, megcsókó(l)ta, és azt mondja neki:

— Szívemnek szép szerelme, te az enyim, én a tied! Kapa és ásó választ el egymástú(l) bennünket!

Kész!